

Toezihtsvisie Raad van Toeziht Universiteit Leiden

1. Uitgangspunten

1.1 In ons handelen is de Strategie van de Universiteit Leiden het uitgangspunt

De Raad van Toeziht (RvT) richt zich bij het vervullen van zijn werkzaamheden naar het belang, de waarden en de maatschappelijke opdracht van de Universiteit Leiden en draagt daar op die wijze aan bij. Belangrijk uitgangspunt daarbij is het Strategisch Plan van de universiteit. De RvT beoordeelt de prestaties van het College van Bestuur (CvB) onder meer in het licht hiervan, ziet toe op de praktische toepassing van de waarden van de universiteit en draagt deze ook zelf uit.

1.2 Wij adviseren op strategievorming en zien toe op de uitvoering van de strategie

De RvT denkt, als adviseur en sparringpartner mee bij de ontwikkeling van een nieuw Strategisch Plan en ziet voorts toe op de uitvoering en uiteindelijk de evaluatie van de strategie. Zo draagt de RvT vanuit de eigen verantwoordelijkheid bij aan de strategie van de Universiteit Leiden en ziet zij toe op de koers(vastheid) van het beleid om tot succesvolle implementatie van die strategie te komen.

1.3 Wij staan het CvB bij met advies maar nemen ook onze verantwoordelijkheid als werkgever en toezichthouder

De RvT is zich bewust van haar verschillende rollen als adviseur en sparringpartner, werkgever en toezichthouder en van haar positie ten opzichte van het CvB en de interne en externe stakeholders van de instelling en evalueert deze jaarlijks.

1.4 Wij staan open voor en zoeken actief naar diverse informatiestromen

De RvT zorgt ervoor goed geïnformeerd te zijn over de gang van zaken in de universiteit, en gebruikt daarbij zowel informatie van het CvB alsook andere bronnen. Naast de belangen van de intern belanghebbenden, weegt de RvT ook betrokken externe belangen mee bij de uitoefening van zijn taak. De RvT onderhoudt contacten met de relevante belanghebbenden. De RvT handelt daarbij proactief, maar met respect voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het CvB.

1.5 Wij onderhouden regelmatig contact met de academische gemeenschap

De RvT heeft regelmatig contact, zowel in een formele als informele setting, met medewerkers en studenten. De RvT laat zich informeren via de Universiteitsraad (UR) alsmede de faculteitsbesturen, wetenschappelijk directeuren en de directeuren van de centrale diensten.

1.6 Wij monitoren de voornaamste risico's

De RvT monitort zowel de financiële risico's (bijvoorbeeld aan de hand van de jaarlijkse rapportages van de interne auditdienst en externe accountant) als de voornaamste strategische (niet-financiële) risico's zoals bijvoorbeeld reputatie, veiligheid en continuïteit.

1.7 Wij zien toe op compliance aan wet- en regelgeving

Het CvB, de externe accountant en de interne auditdienst rapporteren aan de RvT over de naleving van de relevante wet- en regelgeving. De RvT ziet erop toe dat de universiteit handelt conform de geldende wet- en regelgeving en is alert op de mogelijke risico's die voortvloeien uit het niet (tijdig/volledig) voldoen daaraan.

1.8 Wij reflecteren op ons functioneren en werken aan de eigen ontwikkeling

Wij zijn verantwoordelijk voor de professionaliteit van ons handelen, individueel en als team. We staan open voor elkaars feedback en investeren in onze ontwikkeling.

2. Nadere uitwerking uitgangspunten

2.1 De rollen van de RvT

2.1.1 Intern toezichthouder

De RvT houdt toezicht op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden van het CvB. RvT en CvB stellen elkaar over en weer in de gelegenheid ieders rol optimaal te vervullen. De RvT hanteert hierbij een positief kritische benadering. Het gaat om een evenwicht in 'checks and balances' enerzijds en ruimte voor voldoende bestuurlijke slagkracht, aanpassing en vernieuwing anderzijds. De basis wordt gevormd door de vraag in hoeverre het CvB 'in control' is: ligt de universiteit op koers om de strategische doelen te bereiken, worden de risico's adequaat beheerst; wordt er integer en transparant gehandeld en is de besturing van de universiteit gebaseerd op vertrouwen van en betrokkenheid met zowel medewerkers als studenten.

2.1.2 Werkgever

De RvT benoemt en ontslaat de leden van het CvB, stelt de arbeidsvoorwaarden vast en beoordeelt jaarlijks zowel individueel als collectief het functioneren van (de leden van) het College. De RvT overlegt met enige regelmaat met het CvB over de onderlinge samenwerking binnen het CvB en over de samenwerking tussen het CvB en de RvT.

2.1.3 Adviseur en klankbord

Adviezen van de RvT binden het CvB niet en de RvT waakt ervoor dat hij met de adviesrol niet op de bestuurdersstoel van het CvB gaat zitten. Toezicht in de strikte zin des woords en advies liggen in elkaars verlengde. Het is daarom van belang dat de RvT het CvB naast vrijblijvend advies ook bindende aanwijzingen kan geven.

Als de RvT een dringend advies uitbrengt, maakt hij dat kenbaar door de CvB formeel te verzoeken over dat advies een standpunt in te nemen en/of om hierover terug te rapporteren binnen een bepaalde periode.

Voor verdiepend toezicht, maar ook ten behoeve van de klankbordrol, werkt de RvT met een tweetal commissies: de Audit- en riskcommissie, de Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs en Onderzoek. Taken en de werkwijze van RvT en zijn commissies zijn uitgewerkt en vastgelegd in de reglementen. De samenwerking met het CvB maakt onderdeel uit van de jaarlijkse zelfevaluatie van de RvT. Indien daaruit blijkt dat bijstelling van de reglementen

noodzakelijk is, gaat de RvT daarover in gesprek met het CvB en voert vervolgens deze bijstelling door.

2.1.4 Uitvoerder van formele bevoegdheden

Het RvT heeft wettelijke bevoegdheden ten aanzien van het verlenen van goedkeuring aan de begroting, het strategisch plan, het bestuurs- en beheersreglement en het jaarverslag.

2.1.5 Onderhouder externe relaties

De RvT heeft een rol in het aanwenden en versterken van relaties met externe organisaties en het signaleren van nationale en internationale ontwikkelingen in de maatschappij, bedrijfsleven en politiek.

2.2 De informatie-uitwisseling tussen CvB en RvT

De RvT streeft ernaar dusdanig geïnformeerd te zijn dat hij zijn rol adequaat kan vervullen. Daarin speelt het CvB een belangrijke, zij het niet de enige, rol. De RvT wordt door het CvB ook buiten vergaderingen om volledig en tijdig van alle informatie voorzien die hij nodig heeft om de toezichhoudende taak naar behoren uit te kunnen voeren. De RvT overlegt minimaal zesmaal per jaar met het CvB.

De secretaris van de RvT houdt het oog op een goede onderlinge informatie-uitwisseling. De RvT zorgt daarnaast voor voldoende overlegmomenten en contacten met anderen om het functioneren van het CvB en de stand van zaken binnen de universiteit zo goed mogelijk te kunnen beoordelen.

Mochten er verschillen van inzicht en spanningen tussen CvB en RvT ontstaan, wordt getracht deze in onderling goed overleg, met respect voor ieders rol, op te lossen. Voor die gevallen dat dit desondanks tot een geschil tussen CvB en RvT is door de RvT en het CvB gezamenlijk een geschillenregeling opgesteld.

2.3 Aandacht voor risicobeheersing

Om inzicht te behouden in de belangrijkste risico's voor de instelling overlegt de RvT met CvB, onder meer in de Audit- en riskcommissie, met de externe accountant en de interne auditdienst. De RvT monitort de belangrijkste strategische risico's aan de hand van het strategisch risicobeheersingsraamwerk. De belangrijkste financiële risico's worden gemonitord aan de hand van het jaarlijkse auditplan en de managementletters van de interne en externe accountant.

Het jaarplan van de interne auditdienst wordt door de RvT goedgekeurd en drie maal per jaar wordt de voortgang bewaakt in het overleg van de Audit- en riskcommissie met het hoofd van de Interne Auditdienst. De RvT benoemt de externe accountant. Er is jaarlijks contact met de externe accountant, in ieder geval bij de bespreking van de accountantsverklaring bij de jaarrekening. Diens aanbevelingen worden in de vorm van voortgangsrapportages aan de RvT voorgelegd.

De RvT is toegankelijk voor de ombudsfunctionarissen voor studenten- en werknemersaangelegenheden. Zij lichten hun jaarverslagen in een vergadering met de RvT en CvB toe. Daarnaast hebben zij rechtstreeks toegang tot de RvT als er signalen zijn betreffende het handelen van (leden van) het CvB.

RvT en CvB voeren tenminste eenmaal per jaar het gesprek over het realiseren van een veilige omgeving voor medewerkers en studenten en goede arbeidsomstandigheden.

De RvT bespreekt met het CvB hoe het universitaire beleid op basis van gerapporteerde signalen verbeterd kan worden. De RvT houdt in het oog of er sprake is van een voldoende veilige werkomgeving voor medewerkers in de directe omgeving van het CvB.

2.4 De rol van de belangen van medewerkers en studenten in het intern toezicht

De RvT ziet toe op de goede relatie tussen de Universiteitsraad en het CvB. Daartoe heeft (een vertegenwoordiging van) de RvT tenminste twee keer per jaar een overleg met de UR. RvT en UR zijn de agenderende partijen. Het overleg kan buiten aanwezigheid, maar niet buiten medeweten, van het CvB plaatsvinden. Te denken valt aan bespreking van de volgende onderwerpen: de relatie tussen het CvB en de medezeggenschap, invulling van maatschappelijke opdracht, de informatievoorziening en het afleggen van de benodigde verantwoording over het handelen van het CvB. Het lid van de RvT dat benoemd is met het bijzondere vertrouwen van de medezeggenschap voert daarnaast zelf tweemaal per jaar overleg met de fractievoorzitters van de UR.

2.5 Compliance aan wet- en regelgeving en gedragscodes

Het CvB rapporteert jaarlijks aan de RvT – en in het universitaire jaarverslag – omtrent de naleving van de geldende Code Goed Bestuur Universiteiten en informeert de RvT voorts tijdig indien er sprake is belangrijke risico's als gevolg van het niet (geheel of tijdig) voldoen aan relevante wet- en regelgeving. De externe accountant doet uitspraak over de jaarrekening en in hoeverre de instelling compliant is met relevante financiële regelgeving en de interne auditdienst rapporteert over de uitkomsten van onderzoeken die zij zelf heeft uitgevoerd.

2.6 Integriteit, professionalisering en kennisontwikkeling

Ieder lid van de RvT opereert zelfstandig zonder last en ruggespraak. De leden van de RvT opereren onafhankelijk en kritisch ten opzichte van elkaar, het CvB en eventuele andere belangen. Iedere schijn van belangenverstrengeling tussen de Universiteit Leiden en leden van de RvT alsmede eventuele andere belangen dient te allen tijde vermeden te worden.

De leden van de RvT vullen elkaar qua kennis en expertise aan en hebben bestuurlijke en toezichthoudende ervaring en inhoudelijke deskundigheid op gebieden als onderwijs, onderzoek, financiën, governance en wet- en regelgeving.

De RvT bewaakt de kwaliteit en het functioneren van de individuele leden en de RvT als geheel. Jaarlijks vindt daartoe een zelfevaluatie plaats, waarbij tenminste eenmaal per drie jaar gebruik wordt gemaakt van externe begeleiding. Het CvB wordt betrokken bij de

evaluatie. Indien daartoe aanleiding bestaat, evalueert de RvT het eigen handelen ook tussentijds.

De RvT als geheel investeert voorts in zijn eigen ontwikkeling, bespreekt regelmatig of zijn leden over voldoende kennis, vaardigheden en tijd beschikken om hun taak te vervullen en of aanvullende scholing nodig en wenselijk is.

2.7 Organisatie van de werkzaamheden

2.7.1 Formele vergadering RvT-CvB

De RvT heeft zesmaal per jaar een plenaire formele vergadering met het CvB.

2.7.2 Onderling overleg

De RvT organiseert haar eigen interne informatie-uitwisseling. Dat kan bijvoorbeeld in kort cyclische interne overleggen over actuele of acute ontwikkelingen om goed bij te blijven en ter voorbereiding van de formele vergaderingen met het College. Daarnaast komt de RvT eenmaal per jaar bijeen in het kader van zijn zelfevaluatie.

2.7.3 Audit- en riskcommissie

Ter voorbereiding van de bespreking in de vergaderingen van de RvT met het CvB bespreekt de Audit- en riskcommissie onderwerpen op de beleidsterreinen van universitaire financiën, de werking van de interne beheersings- en controlesystemen, vastgoed, compliance en ICT.

De Audit- en riskcommissie komt tenminste driemaal per jaar bijeen. Naast de twee leden van de Audit- en riskcommissie en de vicevoorzitter van het CvB, heeft de voorzitter van de RvT ook een open uitnodiging als toehoorder bij deze vergaderingen.

In het reglement van de Audit- en riskcommissie RvT worden de werkzaamheden van deze commissie georganiseerd.

2.7.4 Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs en Onderzoek RvT

Ter voorbereiding van de bespreking in de vergaderingen van de RvT met het CvB bespreekt de Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs en Onderzoek onderwerpen op het gebied van het kwaliteitszorgsysteem van de universiteit alsmede het beleid op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie. De Rector Magnificus sluit aan bij de vergaderingen van deze commissie. De commissie komt driemaal per jaar bijeen.

In het reglement van de Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs en Onderzoek RvT worden de werkzaamheden van deze commissie georganiseerd.

2.7.5 Overleg met medezeggenschap

De RvT voert minimaal tweemaal per jaar overleg met de UR om zich een beeld te kunnen vormen van het overleg en het contact tussen het CvB en de medezeggenschap. Daarnaast

voert het lid van de RvT dat benoemd is door de UR tweemaal per jaar overleg met fractievoorzitters van de UR.

Op die manier is de RvT ook in staat om toezicht te houden op de inrichting en het functioneren van de medezeggenschap bij de Universiteit.

2.7.6 Overleg met faculteitsbesturen en wetenschappelijk directeuren

Teneinde voeling te houden met de ontwikkelingen bij de faculteiten, belegt de RvT één à twee keer per jaar een informele bijeenkomst bij een faculteit met het desbetreffende faculteitsbestuur en wetenschappelijk directeuren. De leden van het CvB worden uitgenodigd om desgewenst deze bijeenkomst bij te wonen.

2.7.7 Informeel overleg met decanen

Daarnaast heeft de RvT tweemaal per jaar een informeel overleg met de decanen, eenmaal in het voorjaar en eenmaal in het najaar. Ook dit overleg brengt waardevolle inzichten in het bestuurlijk reilen en zeilen van de organisatie. De leden van het CvB worden uitgenodigd om desgewenst deze bijeenkomst bij te wonen.

2.7.8 Overleg voorzitters RvT Nederlandse Universiteiten

De voorzitter van de RvT is vertegenwoordigd in de vergaderingen van de voorzitters van de Raden van Toezicht van de Nederlandse universiteiten.

2.7.9 Overige bijeenkomsten

De RvT heeft de mogelijkheid om ad-hoc bijeenkomsten te beleggen indien de situatie daartoe noopt. Hierbij worden de agenda's van alle betrokkenen zoveel mogelijk gerespecteerd. Het CvB wordt geïnformeerd over deze bijeenkomsten